

Lk 2

**KOGUNESID HARJUMAA
OMAAVALITSUSTE JUHID**

Harku vald võõrustas 20. mail Merikülas Harjumaa Omaavalitsuste Liitu.

Lk 5

**IGAÜKS VÕIB OLLA
LOODUSKAITSJA**

Niitke vähem ja kasutage kohaliku päritoluga looduslikke liike.

Lk 3

**MONTESORI PEDAGOOGIKA
ALUSTAB MERIKÜLAS**

Alates 1. juunist saab taotleda kohta lasteaiarühmas.

Tiraaž: 6450

KOLMAPÄEV, 27. mai 2020

www.harku.ee

HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

**Leian, et igas
olukorras saab
olla õnnelik.**

Loe lk 5

MARE MÄRTENS
Kolme lapse ema

Foto: Mari Kukk

Purjetajad on merele jõudnud

**Noored purjetajad on
Tilgus alates mai teisest
poolest treeninud merel. /
Foto: Marius Mericyll**

Tilgu sadama jahtklubi korraldab traditsioonilist purjetamisvõistlust Tilgu Regatt juba kaheksandat korda. Regatt toimub sel aastal 4. ja 5. juulil, mil meie valla vetes hakkavad mõõtu võtma noorpurjetajad kogu Eestist.

RAUL KALEP

TSJK kommodoor

õputuna tundunud lumeta talv ja sellele järgnenud pikk tubane periood on seljataha jäänud. Aeg on hingata sisse kosutavat meretuult ja lasta end lainetel koos mõtetega oma unistuste poole edasi kanda. Noored purjetajad on Tilgus alates mai teisest poolest treeninud merel ja naudivad nüüd saabunud vabadust ning võimalust tegeleda oma meelisharrastusega. Ees ootab suur suvi koos sõpradega merel, mis

Eelmise aasta mais sai valmis Tilgu kalasadama rekonstrueerimise esimene etapp, talvel jätkunud sadama teise etapi ehitustööde tulemusel on valmimas sadama maapoolne muul. / Foto: Riho Kirss

eelneva kiiresti minevikusahtlisse heidab ja akud uue energia ning muljetega täidab.

Ka sel aastal viime juunis läbi purjetamise algkursused lastele. Kolmenädalasel kursusel saavad lapsed

teoreetilised algteadmised ja omandavad praktiliste treeningute käigus Optimistidega purjetamiseks vajalikud esmased tehnilised oskused. Ootame algkursustele kõiki poisse ja tüdrukuid vanuses 7–12 aastat. Alg-

kursustele registreerimine kestab kuni 2. juunini. Registreerida saab meie jahtklubi kodulehel www.tmyc.ee, kust leiate ka lisateavet.

**Tilgu sadama jahtklubi
korraldab purjetamisvõistluse**

Tilgu Regatt toimub sedapuhku juba kaheksandat korda. Regatt leiab aset 4. ja 5. juulil. Osalejate arv on aastatega kasvanud ja võistlus on tuntust kogunud jahtklubide ning purjetajate hulgas. Samal ajal Tilgu Regatiga viime läbi ka viiendat Harku valla karikavõistlused purjetamises Optimisti ja Zoom 8 klassis, kust saavad osa võtta kõik koduvalla purjetajad, olenemata jahtklubist.

Meie jahtklubi Optimisti klassi purjetajatel on plaanis osaleda ka juuli lõpus Saadjärvel toimivas purjetamislaagris. Sellest võtavad osa Optimisti sõitjad paljudest Eesti jahtklubidest. See laager annab väga hea tõuke noortele purjetajatele edasiseks arenguks. Saadjärvel on võimalus osaleda erinevate treenerite läbiviidavatel treeningutel, omandada uusi oskusi, saada uusi teadmisi purjetamisest ja leida uusi sõpru. Laagri lõpus toimub Saadjärvel regatt, kus kõik saavad õpitut võistlustules proovile panna ja

oma treeningkaaslastega mõõtu võtta.

Jahtklubisisesed karikavõistlused toimuvad hooaja lõpus, septembris. See võistlus on hea võimalus, et kõigile klubi purjetajatele näidata oma oskusi ja pidada maha korralik lahing meeldivas öhkkonnas koos oma suviste kaaslastega.

Oleme kaitstud

Talvel jätkunud Tilgu sadama teise etapi ehitustööde tulemusel on valmimas sadama maapoolne muul. Muul on saanud vajaliku kivikindlustuse nii välis- kui ka sisekülgedel. Sellega on paika saanud sadama veepealse osa piirid ja tagatud sadamale vajalik kaitse lainete ning meretuulte eest. Loodud lahendus kannab hoolt kõigi sadamat kasutavate mereliste turvalisuse eest ja tagab ohutu sildumise kõigile alustele.

Loodetavasti saab soojusega kitsi olnud kevad lõpuks hoo sisse ja annab peagi saabuvale suvele teatepulga üle koos rohke päikese ning meeliskosutavate temperatuuridega. Kasutades kõiki neid võimalusi, mida meile koduvalla kaunil loodusel pakkuda on, saame igaüks oma muljetest kokku panna kireva pildialbumi. Soovime teile merelist ja muljeterohket suve!

VALLAVALITSEMINE

Lühiuudised

Vaadake lisaks värsked uudiseid pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Heisake lipp 4. juunil

Eesti lipu päeva tähistatakse Eesti Üliõpilaste Seltsi sini-mustvalge lipu õnnistamise aastapäeval. Nimelt valisid ärkamisajal eesti soost üliõpilased enda tunnusvärvideks sinise, musta ja valge. Esimene sinimustvalge lipp valmis 1884. aasta kevadel ning 4. juunil see Otepää kiriklas õnnistati ja pühitseti. (Riigikantselei)

Algasid ristmiku rekonstrueerimistööd

Tallinna Teede AS teavitab, et ettevõtte alustas 20. mail Harku–Rannamõisa maantee ja Tammi tee ristmiku rekonstrueerimistöödega. Ehitustööde ajal võib esineda lühiajalisi liiklusseisakuid, juunis ja juulis on planeeritud ka sulgemisi, millest teavitatakse avalikkust eelnevalt. Palume jälgida ajutise liikluskorralduse märke.

Objekti valmimise kavandatud lõppkuupäev on 8. september. Tööde tellija on maanteeamet. (Tallinna Teede AS)

Kanname puudu olevad ehitised ehitisregistrisse

Vallavalitsus korrastab ehitisregistri andmeid ja on registreeritud seal seni puudu olnud elukondlikud hooned, mille kohta vallavalitsusel olid olemas arhiivandmed. Ehitisregistrist on puudu veel natuke üle 300 elukondliku hoone, mille kohta andmed vallavalitsuse arhiivis puuduvad. Selleks, et kontrollida, kas õiguslikul alusel püstitatud ehitised on registris, palume kinnistu omanikel avada ehitisregister aadressil www.ehr.ee. Sisestage otsingusse oma krundi aadress või katastritunnus. Juhul kui register otsingu tulemusel midagi ei kuva, kuid on teada, et krundil olev elukondlik hoone on püstitatud õiguslikul alusel, palume edastada info ja kõik hoonega seotud dokumendid e-posti aadressil register@harku.ee. (Planeerimis- ja ehitusosakond)

Uus vallavolikogu esimees on Vytautas Martinonis

Soovime Vytautasele palju õnne! / Foto: Madis Idnurm

Harku vallavolikogu valis 21. mai erakorralisel istungil uueks esimeheks Vytautas Martinonise. Tema poolt hääletas 14 volikogu liiget, vastu oli neli.

Vytautas Martinonis on Harku vallavolikogusse valitud alates 2017. aastast ja on ühtlasi ka vallavolikogu sotsiaalkaitse-, turvalisus- ja tervishoiukomisjoni esimees.

Eelmine vallavolikogu esimees Kalle Palling astus volikogu esimehe kohalt tagasi märtsi lõpus. (Harku vallavalitsus)

Marju Aolaid asub tööle Viimsi abivallavanemana

Alates 1. juunist asub praegune vallavalitsuse liige Marju Aolaid ametisse Viimsi valla abivallavanemana. Tema vastutusalaks on alus- ja üldharidus, huvihariduse valdkond ja noorsootöö valdkond. (Harku Valla Teataja)

Keskonnainvesteeringute Keskusest (KIK) saavad toetust taotleda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumiseks, reoveemahuti paigaldamiseks ning omapuhasti rajamiseks ka need eraisikud, kes elavad alla 2000 tarbijaga reoveekogumisaladel. Samuti pikeneb taotluste esitamise tähtaeg üle 2000 tarbijaga reoveekogumisalade elanikele.

KESKKONNA-INVESTEERINGUTE KESKUS

Kes saab toetust taotleda?

Toetust saavad taotleda need isikud, kelle majapidamine asub keskkonnaministri kinnitatud reoveekogumisalal (nii üle kui ka alla 2000 tarbijaga reoveekogumisalade elanikud). Seda saab kontrollida KIK-i kodulehel olevast otsingumootorist, samuti kinnistusraamatusse kantud kinnisasja või hoonestusõiguse füüsilisest isikust omanik, ühis- või kaasomanik. Oluline on silmas pidada, et taotlejale kuuluva kinnisasja või hoonestusõiguse ühis- või kaasomanik ei tohi olla juriidiline isik.

Veelgi enam eraisikuid saab KIK-ist toetust vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamiseks

Milleks toetust antakse?

Seda antakse reoveekogumisaladel elamu ühendamiseks ühisveevärgi ja/või -kanalisatsiooniga või kogumismahuti rajamiseks või ümberehitamiseks ning alla 2000 tarbijaga reoveekogumisalal ka elamule omapuhasti rajamiseks või ümberehitamiseks. Kogumismahutite ja omapuhastite saab toetust küsida piirkondadesse, kus puudub ühiskanalisatsioon ning kus on teada, et seda lähima viie aasta jooksul ei rajata.

Milleks toetust ei anta?

Toetust ei anta elamuisese torustike ehitustööde, sh vee-möödusõlmede rajamiseks. Samuti ei saa toetust varem tehtud tööde rahastamiseks – ehitustöödega ei tohi alustada enne otsuse kättesaamist. Ka hoonestamata kinnistule torustiku rajamiseks ning pärast 21. maid 2018 ehitatud elamutega kinnistule vee- ja kanalisatsioonitorustiku, omapuhasti või kogumismahuti rajamiseks.

Kui kaua saab toetust?

Projekti abikõlblikkuse perioodi lõpp, st kaevetööde tähtaeg ei tohi olla hiljem kui 31. august 2023. Seega on kõige hilisem aeg taotlust esitada, et jääks aega ka kaevetöödeks (eeldusel, et voo eelarve pole varem täitunud), jaanuar 2023. Voo eelarve on 17 miljonit eurot, millest praeguseks on eelnevate rahastusotsusega kaetud u 8 miljonit eurot.

Kuidas taotleda?

- Taotleda on võimalik nii e-toetuste keskkonnas kui ka KIK-i kodulehel avaldatud taotlusvormiga, mida on võimalik saata KIK-i e-posti (info@kik.ee) või posti teel (Narva mnt 7a, VI korrus, Tallinn). Samuti võib taotlust alates juunikuust täita KIK-i Tallinna kontoris, kuid palume sel juhul ette helistada telefonil 627 4171.
- Taotlemisel tuleb KIK-ile koos taotlusvormiga esitada vee-ettevõtjalt küsitud liitumistingimused, mis sisaldavad liitumispunkti asukoha

koordinaate ja selgitust, kas liitumisvõimalused on nii ühisveevärgi kui ka -kanalisatsiooniga.

- Kogumismahuti või omapuhasti rajamisel tuleb taotlusele lisada vee-ettevõtja või kohaliku omavalitsuse kinnitus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumisvõimaluse puudumise kohta viie aasta perspektiivis.
 - Samuti tuleb esitada volikiri, kui toetust taotletakse volituse abil.
 - Kavandatud tegevused tuleb ellu viia kuue kuu jooksul pärast positiivse otsuse saamist. Kust leiab lisainfo?
 - Täpsem tingimused, juhised ja korduma kippuvad küsimused leiab KIK-i kodulehelt Kik.ee.
 - Lisainfo jagab KIK-i projektkoordinaator Kadri Haamer (kadri.haamer@kik.ee, tel 627 4183).
- Toetust annab Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahenditest ja toetuse on välja töötanud keskkonnaministeerium.

Harjumaa omavalitsuste juhid Merikulas

Harku vald võõrustas 20. mail Meriküla spordi- ja õppekeskuses Harjumaa Omavalitsuste Liitu (HOL), kes pidas volikogu koosolekut.

MADIS IDNURM

Kommunikatsioonijuht

Vallavanem Erik Sandla tervitas kohale tulnud omavalitsuste juhte, Tallinna Ülikooli, riigikantselei ja ministeeriumide esindajaid ning andis ülevaate valla tegemistest ja arenguperspektiividest. Kohutumise päevakava oli sisutihe ja käsitlemist leidsid paljud põnevad ning olulised teemad:

- Regionaalvaldkonna edasise arengu analüüs ja võimalikud lahendused Eesti regionaalseks valitsemiseks.
- Ülevaade valmivast arengustrateegiast "Eesti 2035+".
- Perevägivald – ennetustegevus ja sekkumine, sh ette-

Riigikantselei strateegiabüroo strateegiadirektori asetäitja Eili Lepik tegeleb ülevaate valmivast arengustrateegiast "Eesti 2035+". / Foto: Madis Idnurm

panekud omavalitsustele.

- Ülevaade valmivast transpordi arengukavast aastateks 2021–2035 ning Tallinna, Harju ja Põhja-Rapla piirkonna liikuvus – koostöömemorandum ja selle edasised tegevused.
- Põhja prefektuuri ja sotsiaalkindlustusameti koostööprojekt alaealiste suitsiidi, sh muude laste traumasurmade korral Harjumaal.
- Kesklinna- ja rahandusministeeriumi ülevaade kavandavast Harju maakonna

maavarade teemaplaneeringu algatamisest.

- Harku valla tegemistest ja arenguperspektiividest.

Omavalitsusjuhtide seas tekitas kõige elavamalt arutelu riigikavandav Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu algatamine. Nimelt otsustas Vabariigi Valitsus tänavu aprillis, et rahandusministeeriumil tuleb koostöös keskkonnaministeeriumi ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga korraldada

Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu algatamine ja asjakohaste mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2019–2023 ülesande nr 15.7 raames, mille alusel määratletakse perspektiivsete karjäärade (ehitusmaavarad, turvas) paiknemine lähtuvalt riigi huvist. Omavalitsusjuhtide arvamuse kohaselt tuleb teraselt jälgida seda, et võimalike uute karjäärade kavandamisel pööratakse tähelepanu kaasnemise mõjule piirkonna elukeskkonnale ja inimeste heaolule, mis ei tohi saada kannatada.

HOL asutati 1992. aasta 1. aprillil Harju maakonna omavalitsusüksuste poolt koostöö- ja esindusorganisatsioonina. HOL-i liikmed on Anija vald, Harku vald, Jõelähtme vald, Keila linn, Kiili vald, Kose vald, Kuusalu vald, Lääne-Harju vald, Loka linn, Maardu linn, Raasiku vald, Rae vald, Saku vald, Saue vald, Tallinn ja Viimsi vald.

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
* 14.00–18.00			* 9.00–12.30	

* Ametnike vastuvõtutajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega telefonil 600 3848 või harku@harku.ee.

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS

Toimetuse telefon: 5556 5434
Vastutav toimetaja Madis Idnurm,
madis.idnurm@harku.ee
Toimetaja Mari Kukk, mari.kukk@harku.ee
Küljendaja Nigul Treimann

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kolme tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetuse keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

REKLAAM JA MÜÜK

5556 5434
vallaleht@harku.ee

Artiklid ja kaastööd:
vallaleht@harku.ee

TRÜKK

AS Printall

Kriis on toonud meie ellu uued väljakutsed. Paljud inimesed olid ja on sunnitud tegema kaugtööd, kaasa arvatud õppetöö. See tõsiasi seab aga uued nõudmised internetikeskonna kvaliteedile.

MAIT RAHI

Elektrilevi teenuste projektijuht

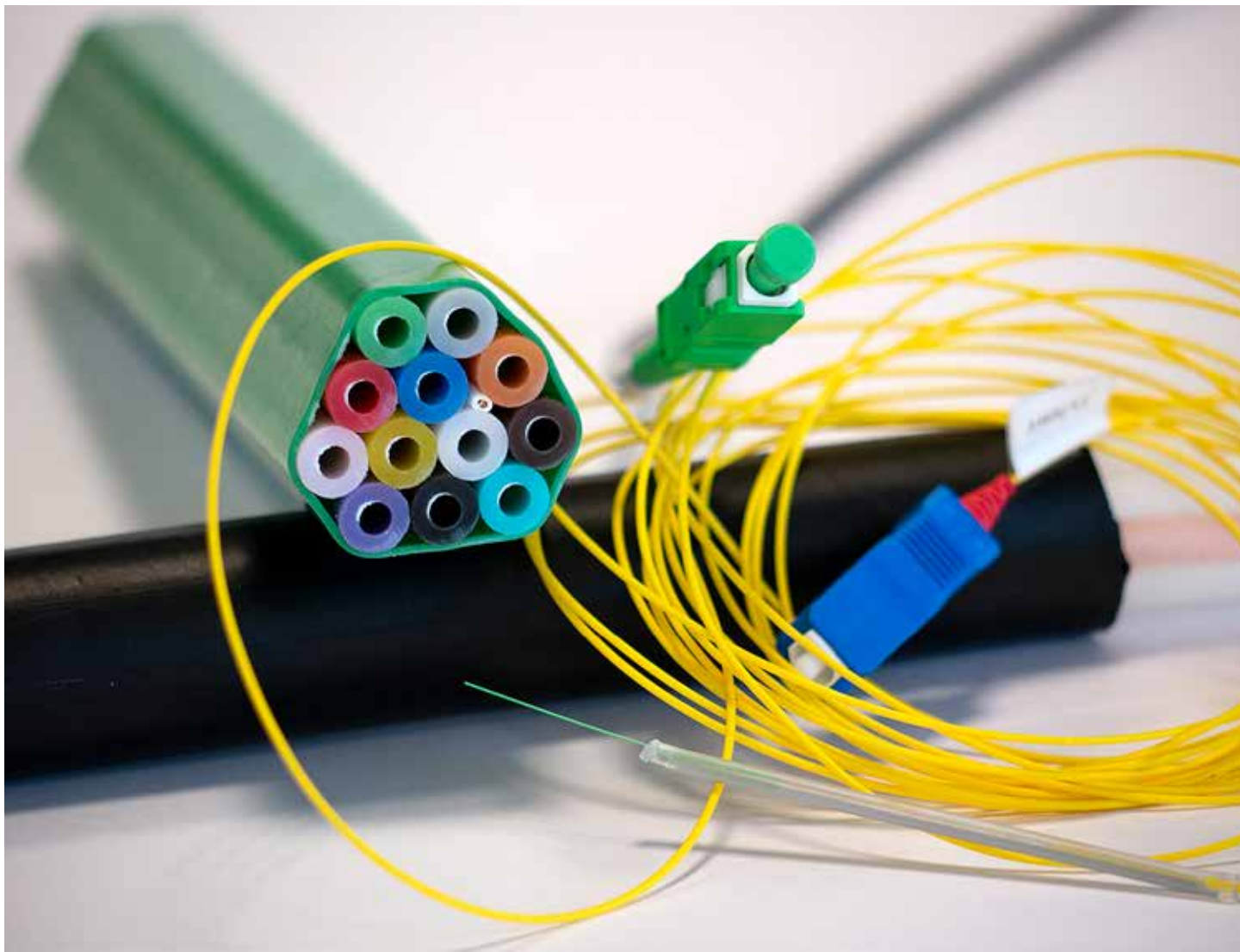
Elektrilevi alustas eelmisel aastal Eesti esimese operaatorineutraalse tele- ja internetivõrgu ehitamist, mis lahendab väljaspool suuri linnu olevate kodude internetiühenduse puudumise probleemi ja teeb märkimisväärselt paremaks seniseid võimalusi.

Hea uudisena Harku valla elanikele saab öelda, et projekteerimine võrgu väljaehitamiseks on valmis saanud Türisalu, Muraste ja Suurupi külas kokku 856 aadressil, kus praegu on juba võimalik sõlmida liitumislepinguid.

Elektrilevi kodulehel (www.elektrilevi.ee/kiireinternet) saab kontrollida, kas konkreetsel aadressil on liitumine võimalik. Kui aadress pole veel plaanides, tuleb samal veebiaadressil esitada soovivaldus. Sooviavalduste hulk on üks kaalukamaid kriteeriume, mille järgi Elektrilevi järgmisi ehituspiirkondi valib.

Esmase liitumistähtaaja perioodil (kolm kuud) on liitu-

Hea uudis Harku valla elanikele: internetiühendus paraneb

Optiline kaabel toob kiire interneti. / Foto: Elektrilevi

mistasu 199 eurot. Elektrilevi liitumistasu on ühekordne ja sellega ei kaasne hoolduskulusid. Võrguga liitunud kliendi jaoks on operaatori valik vaba, olgu see siis Telia, Tele2, Elisa või mõni väiksem teenusepakkuja.

Trassi väljaehitamisel toome sidekaabli üldjuhul maja või kinnistu piirile õhuliini või maakaabliga. Aadresside puhul, mis jäävad turutõrkepiirkonda ehk sinna, kus puudub vähemalt 30 Mbit/s allalaadimiskiirust võimaldav juurdepääsuvõrk (nn valge ala), toome sidekaabli kinnistu piirilt tasuta ka tuppa, juhul kui klient liitub ja tellib teenuse esmase liitumistähtaaja jooksul.

See, kas elukoha aadress kvalifitseerub tasuta teenuse alla, selgub liitumislepingu sõlmimise käigus, aadressi tuvastamisel. Niinimetatud valge ala valimisse mahub 168 000 aadressi üle Eesti. Juhul kui teie aadress turutõrkepiirkonda ei kuulu, saab sidekaabli vedada tuppa ise või lasta seda teha teenusepakkujal (sideoperaatoril). Elektrilevi annab kõigile liitujatele kaasa vajaliku kaabli koos paigaldusjuhistega.

Liitumislepingu sõlmimisel antakse teada ka eeldatav tööde valmimise tähtaeg.

Alates 1. juunist saab taotleda kohta Montessori lasteaiarühma

Montessori rühma koha soovijatel tuleks endast märku anda, esitades taotluse Harku valla haridus- ja kultuuri- osakonnale kuni 19. juunini.

HARKU VALLA TEATAJA

Missugune on päev rühmas? Juhendaja Ruth Maria Roos-Ott ütleb, et olulisim osa Montessori rühma päevast on kolmetunnine töötükk, mille käigus iga laps omale ise tegevust leiab. "Avatud riistadest õppevahendite seast valib laps selle, mis tema arengut sel hetkel toetab.

Valikuvabadusega kaasneb ka sügavam keskendumine. Kuna iga laps areneb omas tempos – pealegi on tegu liit-rühmaga –, siis ühiseid ainetunde ei toimu, vahendeid esitletakse lastele individuaalselt," selgitab ta.

"Aita mul seda ise teha!"

See moto annab edasi olulise Montessori põhimõtte: lapse iseseisvuse toetamiseks aita teda nii vähe kui võimalik, kuid nii palju kui vajalik ning loo talle võimalused edu-

Montessori rühma õppekeskkond on ette valmistatud selliselt, et töövahendid on lapsele alati kättesaadavad iseseisvaks kasutamiseks. / Foto: Pexels

elamuse saamiseks. Just nii tehakse Montessori rühmas, kinnitab Roos-Ott. Lastele antakse aega ise riietumiseks, laua katmiseks, enese järel koristamiseks, toidu valmistamiseks jne. "Iga lapse eest ära tehtud liigutus tõkestab tema loomuliku arengut.

Rühmas on palju võimalusi isendada ja keskkonnast eest hoolitsemise harjutamiseks."

Juhendaja kinnitab, et tühja kiitmist ega eksimuste karistamist rühmas ei kohta.

Lõhutud asja koristades õpib laps, et tema tegudel on tagajärjed. "Kui aga õppevahenditega tegevus ebaõnnestub, siis veale viitamise asemel näitab juhendaja tegevuse teinekord uuesti ette. Nii säilib lapse sisemine motivatsioon ja areneb enesedistsipliin. Väheseid reegleid, mis rühmas on, õpivad lapsed kiirelt ära, kuna nendega kaasnevat iseseisvust ja töörahu naudivad põnnid väga," sõnab naine.

Tegemist on liit-rühmaga. Rühma moodustamisel järgitakse Montessori pedagoogika põhimõtet, mille järgi on lasteaiarühmas võrdselt nii ühe- ealisi kui ka samast soost lapsi.

NB!

Taotluse vormi leiab Harku valla kodulehelt www.harku.ee/lasteaiakoha-taotlemine.

Ohutuks liiklemiseks jalgrattaga

Sel aastal on juhtunud üle Eesti väga palju liiklusõnnetusi jalgratturitega.

RENÉ UUSTALU

Piirkonnapolitseinik

Paljud õnnetused on juhtunud ratturi tähelepanematuses. Sõidetakse vastu posti või põrgatakse kokku teise jalgratturiga. Üheks teguriks on kindlasti sõitmine samal ajal mobiiltelefoni näppides. Ka kõrvaklapid hajutavad tähelepanu. Kui on vaja telefoniga midagi teha, tuleks pigem korraks seisma jääda, oma kõne või sõnum ära saata ja siis edasi sõita. Kõrvaklappide kandmine sõidu ajal on üks ohtlikumaid asju, sest siis ei kuule ega taju rattur teisi liiklejaid, kes signaaliga ohust märku annavad.

Teine asjaolu, mis silma hakkab, on jalgratturid, kes sõidavad kergliiklusteel ja kihutavad teistest liiklejatest nagu postist mööda. Ka seal on omad reeglid: kõnniteel peab arvestama jalakäijate ja nende kiirusega. Nagu autojuhidki ei suuda võrreldes jalgratturitega reageerida liiga suure kiiruse tõttu, on sama efekt rattureid jalakäijatega võrreldes – nende liiklemistempo on kordi aeglasem kui jalgratturitel.

Ratas olgu alati töökorras

Jalgrattaga manöövril tehes tuleks sellest käega ka autojuhtidele aegsasti märku anda, et nad oskaks sellega arvestada. Sõiduteed ülekaigurajal ületades on turvalisem ratta seljast maha tulla ja veenduda, et autojuht on teid märganud, ning siis ületada tee, ratas käekõrval. Kui hooga sõites teed ületada, ei ole ratturil eesõigust ja õnnetus on kergem tulema, kui emb-kumb osapool peaks tähelepanematu olema.

Kindlasti peab ohutuks liiklemiseks olema töökorras ratas, millel on nii helkurid, tuled, signaalkell kui ka korras pidurid. Kiiver ei ole täiskasvanutele küll kohustuslik, kuid soovituslikult võiks seda siiski kanda, et õnnetuse korral oleks tagajärjed kergemad. Ohutut ja turvalist liiklemist!

MEIE INIMESED

Tabasalus elav kolme lapse ema Mare Märten (64) on üles kasvatanud sügava puudega poja ja ütleb, et ei ole halba ilma heata, ning räägib, kuidas ...

MARI KUKK

... poeg on olnud tema õpetaja

“Tõnu sündis terve lapsena, aga kuu varem, kui oluks aeg. Rõõm jäi üürikeseks – pisipoeg haigestus pooleteistkuuselt ootamatult. Siiani ei tea, mis oli põhjus. Kaks nädalat võitlesid arstid reanimatsioonis lapse elu eest. Seda aega iseloomustab valus kaotushirm ja teadmatus. Järgnesid aastad täis pingutusi, haiglaravid, kõikvõimalikud arendavad tegevused. Ma ei salga, et on olnud väga raskeid aegu, alates kõrge palavikuga tavalistest lastehaigustest kuni hilisemate painavate mõteteni, mis saab Tõnust siis, kui meid, vanemaid, enam ei ole.

Tekkinud ajukahjustuse tagajärjel on Tõnust sirgunud autistlike joontega ülitundlik mees, kes armastab rahu ja vaikust. Ootamatud teravad helid ärritavad ja võib vallanduda hüsteeria. Rutiin on Tõnu elus väga oluline. Ta on suur muusikalemb, armastab nii klassikalist kui ka kergemat muusikat, samuti ballaade. Valik on vastavalt meeleolule.

Tõnu vajab abi iga tegevuse juures: söömisel, hügieenitegevustes, riietumisel ja ratastoolis liikumisel. Ta suudab seista lühikest aega seisuraami najal. Sõnalist kõnet tal ei arenenud, logopeed ei osanud meie last selles kahjuks aidata. Kasutusel on olnud nii piktogrammide kui ka viiped. Kui miski on Tõnule meelepärane, oskab ta pöidla püsti tõsta. Suheldes reageerib vaid siis, kui soovib.

Aega tagasi pöörata ei saa ... Mõtet, et kui Tõnu oleks sündinud praegusel ajal, mil meditsiin on teinud võidukäike ja taastusraviks rohkem võimalusi, on ikka olnud. Sellele aga ei tasu keskenduda, sest elu tahab elamist just nii, nagu on antud.

Tõnu on olnud minu õpetaja. Leian, et igas olukorras

“Olen tänu Tõnule kasvanud positiivsemaks ja tugevamaks inimeseks.”

Mare seisab oma koduaia õitsva ploomipuu all ja ütleb, et igas olukorras saab olla õnnelik, kõik on suhtumise küsimus. / Foto: Mari Kukk

Ajukahjustuse tõttu on Tõnu liikumine vaeviline ja kõne kõrvalseisja jaoks arusaamatu, ent ema sõnul on tema tajud sellevõrra rohkem arenenud. / Foto: erakogu

saab olla õnnelik, igas halvas on ka head. Olen poja kasvatamise ajal õppinud keskenduma pisikestele headele asjadele ja leppinud, et mu poeg on erilisemast erilisem. Ma armastan kõiki oma lapsi tingimusteta.”

... raskete aegade taga toime tulla

“Elame Tabasalus oma väikeses majas juba peaaegu 18 aastat. Kui veel Tallinnas suure elurajooni kortermajas elasime, oli seiku, mis tegid haiget. Õues Tõnuga ratastoolis jalutades juhtus, et vastu tulnud ema oma mudilasega läks teisele poole teed. Olen kuulnud küsimisi, kas Tõnu mõtleb ka midagi. Mõtleb küll! Tõnus on peidus palju rohkemat, kui esmapilgul näib. Halvustamist ei ole otseselt tajunud, küll aga haletsemist. See on kõige masendavam. Olen õppinud ebameeldivusi vältima, ise oma last tutvustades.

Kui selgus, et Tõnu ajukahjustus on laiaulatuslik ja püsiv, oli see hirmuäratav. Seejuures ei kaotanud me siiski lootust. Esialgselt ahastusest, segadusest, paanikast saime koos abikaasaga üle. Otsisime võimalusi, kuidas oma last aidata, teda ravida, arendada.

Meenub, kui aastase pojaga Tartu haiglas olime. Tuntud lasteneuroloog Tiina Talvik pani sõbralikult käe õlale ja ütles: “Kuivata nüüd pisarad, siit tuleb edasi minna. Hommikul vaata esimese asjana peeglisse, tee end ilusaks ja siis mine naeratades lapse juurde.” See lahke soovitus oli mu hingele kui pai ja andis jõudu paljudeks aastateks. Peagi, 2,5-aastase vahega sündisid meie perre tütre. See oli parim, mis juhtuda võis. Nii palju rõõmu tuli juurde ja Tõnul olid toredad mängukaaslased.

Kui poiss sai 12, saabus meie jaoks uus ajastu. Valmis Käo päevakeskus, mille käivitamise au kuulub isa Kalevile ja teistele samasuguse saatusega peredele. Tõnu jaoks oli nüüd olemas tore koht, kuhu päevaks minna, kus suhelda ja õppida. Jõudnud 18. eluaastani, sündis pereisa initsiatiivil uus, sedapuhku Käo noortekeskus. Aastad lendasid ja üha enam vaevas küsimus, mis saab edasi. Nii liitusimegi Haraka Kodu loomise idee projektiga. Kalev on ka selle üks käivitajaid. See ongi nüüd Tõnu kodu juba kaheksa aastat, ta elab seal toetatud iseseisvat elu. Tõnu ei jää hoole ega ar-

mastuseta, kui ema-isa ajaratas on ümber saanud. Meie lapsed, Tõnu (36), Gerda (33) ja Krista (30) hoiavad üksteist väga.

Kümme aastat tagasi oli Tõnul pikemat aega lootusetult raske tervise seisund. Täna tean, et see oli depressioon, sest pojalt oli mure, mis temast saab. Oed lendasid ju kodust välja, aga tema tulevik oli teadmata. Haraka Kodu valmimine andis pojale enesekindluse tagasi.

Mul oli algul raske harjuda mõttega, et Tõnu kodust läheb ... Kuidas ta hakkama saab? Kes teda aidata oskab? Kes mõistab? Esmalt olin kindel, et leian Haraka Kodus tegevuse, kas või käsitöökoja näol, et olla poja lähedal ja abiks. Abikaasa oskas mind veenda, et see segaks Tõnni iseseisvumist ja eks minagi olen 28 aasta järel puhkuse välja teeninud. Tõnu kohanes üllatavalt kiiresti. Iselemine pani noorel mehel silmad särama ja esimese aasta möödudes olin minagi leppinud, õppinud, et tuleb suureks saanud lapsest lahti lasta, olles alati olemas, kui ta meid vajab. Kodus käib ta külas nädalavahetustel kolme nädala tagant, vahepeal käime meie temal külas ja loomu-

likult oleme koos pühade ja peretähtpäevade aegu.”

... möödus emadepäev

“Sel korral oli emadepäev teistmoodi kui tavaliselt. Kuna Gerda elab Šveitsis, Krista Taanis ja Tõnu oli paraku eriolukorras tõttu Haraka Kodusse suletud, jõudsid minuni laste lillekimbud kulleriga. Ühine videokõne rõõmustas meid kõiki. Ka oma ema ma ei unustanud ja koos veedetud päev oli kaunis. 18. mail oli Tõnu

sünnipäev ja suurimaks kingituseks oli luba ja võimalus koju tulla. Pidupäev pereringis oli tore ja meelde jääv. Tahan kasutada võimalust ja tänada Harku vallavalitsust, Tiia Spitsõnit ja Udo Möldrit, kes juba aastaid Tõnut ja teisi lapsi koju sõidutab, aitäh perearst Vika Toomile. Tunneme, et oleme igati hoitud. Mul on vaid üks soov: et mu lapsed oleks ikka õnnelikud. Enam ammu ei ütle ma: olge tublid, ma ütlen: olge õnnelikud.”

Mida soovib Mare teistele puudega last kasvatavatele vanematele?

- Ärge kaotage lootust, igas asjas leidub head. Teie laps vajab teid kõige rohkem.
- Otsige rõõmu kust tahes. Kui keskendute heale, muutub elu ilusamaks. Leidke võimalus end aeg-ajalt välja lülitada ja südame-lähedase hobiga tegeleda.
- Ärge võtke teiste märkusi isiklikult, jääge enesekindlaks! On neid, kes ei mõista, et kõigil on võrdne õigus elamiseks.
- Ärge lubage enesehaletsust hinge, annate ju nii või teisiti endast parima. Kiitke ennast!
- Kui meel on kurb, siis nutke, aga mitte lapse juuresolekul.
- Ärge kaotage huumorimeelt. Naer on parim teraapia.
- On oluline, et erilisel lapsel oleks oma peres eakaaslased – õed-vennad.
- Hoidke sidet omasuguste perekondadega – see annab jõudu.

Olete 30. mail oodatud talgupäevale!

Soovime, et kõik pääseks Harkujärve kogukonnakirikusse. Ka need, kelle liikumine on takistatud. Palume abi kald- ja kõnnitee vahelise platsi tänavakividega katmisel.

ARIEL SÜVARI

Harkujärve kogukonnakiriku vabatahtlik

Kui peaks juhtuma, et invateed saab valmis ja inimesi tuleb kokku rohkem, kujundatakse ka kogukonnakeskuse lillepeenart ja koristatakse metsaalust. / Foto: erakogu

Harkujärve kogukonnakeskus on avatud viiel päeval nädalas, et võõrustada lapsi päevakeskuses ja pakkuda ringitegevust nii suurtele kui ka

väikestele. Päevakeskuses veab Fea Üprus draamastuudiot, kolmapäeva õhtuti tulevad kokku tantsuhuvilised daamid ja toimuvad shindo-trennid. Lisaks igapäevastele jumalateenistustele leiavad kirikusaalis vahel aset kontserdid, astuvad üles meie valla koorid või toimuvad luuleõhtud. Eelmise aasta sügisest on avatud lugemistuba, kus on raamatu lugemise kõrvale mõnus teed rüübata.

Kuigi vahepeal on meie tegevus vaiksem olnud, vaatame ikka lootusrikkalt tulevikku. Soovime, et kõik pääseksid kogukonnakeskusesse, sealhulgas need, kelle liikumine on takistatud. Kiriku juurde

on rajatud intellektipuudega vabatahtlike abiga kaldtee. Kaldteed ja kõnniteed eristab seni ratastoolis raskesti ületatav muruplats. Kohaliku omaalgatuse programmist oleme saanud vahendeid invateed rajamiseks. Sellest rahast piisas tänavakivide ostmiseks ja saime teha valmis tee põhja. Edasi tuleb toimetada juba teie abiga.

Armas harkujärvekas, teil on võimalus tulla ja aidata kivid kohale laduda. Talgupäev toimub 30. mail. Alustame tegemistega kell kümme hommikul, ent olete oodatud liituma meiega ka hilisemal kellaajal. Toimub ka ühine lõunasöök. Veedame selle toreda päeva koos.

Aiad ja haljasalad liigirikaste ning õierohkete taimekooslustega on esimene samm, mida saame astuda, et soodustada elurikkust. Igaüks saab olla looduskaitaja, niites vähem ja kasutades haljastuses kohaliku päritoluga looduslikke liike.

LIIVI MÄEKALLAS

Maastikuarhitekt ja Tallinna botaanikaia vanemaednik looduslike taimede ja niitude alal

Illeeniit toob meile lähemale looduse ilu. Erinevad värvid, õiekujud, lõhnad, mesilinnu sumin ja rohutirtsu sirin ...

Minu lapsepõlvkodus kasvasid kellukesed, kõõmned ja karikakrad peenramaa kõrval maakeldri ligidal. Ega siis kõik see ilu ühes kohas koos olnud – ikka pidin veidi kaugemalt heinamaalt läbi käima ja kimbuga koju tulema ... Nüüd, 25 aastat hiljem, käin jälle heinamaal, aga juba põhjalikumalt ja eesmärgipärasemalt – uurimas ja määramas looduses kasvavaid liike ning seda, kuidas neid loodussäästlikus haljastuses paremini kasutada.

Lilleniitude nimetame looduslike taimede kooslust, mida niidetakse suve teises pooles üks-kaks korda. Niidu mõiste pärineb rohkem kui poole sajandi tagusest maakasutusest ja tähendab rohumaad. Niidud olid poollooduslikud kooslused, mis püsisid tänu inimese heinaniitmise ja aegajalise puude/põõsaste harvendusele. 1930. aastatel katsid need Eesti pindalast ligi 1/3, praeguseks on need maastikest valdavalt kadunud.

Niitudega otseselt seotud elurikkus tähendab looduse rikkust. See hõlmab looma-, linnu- ja taimeliike ning nende elupaiku. Teadusuuringud näitavad, et toimub jätkuv elurikkuse kadu liikide elupaikade ning kasvukohtade kadumise tõttu. Peamisteks põhjusteks on meie aedade ja haljasalade liigne niitmine, suured põllumassiivid ilma liigendavate metsasaludeta, tööstus- ja põllumajandusreostus ning elamuehitus – looduslike elupaikade ümberkujundamine kultuurmaaks. 27 aastaga on Saksamaa looduskaitsealad kaotanud enam kui 75% lendavatest putukatest. Lindude esinemine oleneb nende toidubaasist ja alles aprillis ilmus keskkonnaameti artikkel ka Eesti lindude mitte väga hea käekäigu kohta.

Looduskaitsealad ei suuda üksi tagada elurikkuse säilimist, seega tuleb elupaiku ja kasvukohti hoida ja rajada ka väljapoole kaitsealasid. Tundub, et räägin siin põldudest ja maakohtadest, aga ökosüsteemid hõlmavad ka linnu ja aleveid. Kõik metsatukad ja põõsasad, teeservad niidulaikude ja puuridadega on olulised maastikuelu elemendid. Liikide mitmekesisus on seda kõrgem, mida rohkem on ümbruses sarnaseid kooslusi ja liigirikkaid aedu.

On aeg tuua loodus oma õuele

Väiksemas aiaruumis ühe loodustlähedase istutusala näide – kevadel õrn ülane, suvel stepirohud, harilik lina, püsiklina, ussikeeled, sekka ka rukkililli. Sügisel annavad tooni valgeõielised krookused ja lina pruunid nõtked seemnekuprad. / Fotod: Liivi Mäekallas

Elurikkus on meie vajalik

Meie heaolu ja tuleviku püsima jäämine sõltub liikidest, kes tagavad meile hapnikurikka õhu, puhta vee, mitmekesise toidulaua jms. Oleme harjunud puude ja põetud muruga, kuid on aeg vaadata loodust lähemalt. Vaja on vaid looduses olla ja õppida seda päriselt ka märkama. “Meie elurikkuse tundlikkus ärkab alati, kui jõuame mõnda elurikkasse kohta. Seal oled kui nõitunud, unustad kella vaadata, isegi mõelda ... Ja just seal tekib mõnikord imelisi äratundmisi, just seal tabab meid hõlpsasti inspiratsioon.” Nii kirjutab Arne Ader aasta alguses Sirbis, rääkides elurikkusest, mis meile õnneliku tuleviku kindlustab.

Igaüks saab olla looduskaitaja, niites vähem ja kasutades haljastuses kohaliku päritoluga looduslikke liike.

Naudime ja pildistame kesksuviseid värvilisi põlde, käime metsaradadel, imetleme linde ja liblikaid, sealjuures jääb palju saginat meile aga nähtamatuks. Putukad, putukaröövikud ja ämblikulaadsed olevused vajavad põõsaid ning looduslikke õistaimi. Ja meie neid, et saaksime nautida linnulaulu ja liblikaid ka oma kodu õuel.

Aiad ja haljasalad liigirikaste ning õierohkete taimekooslustega on esimene samm, mida saame teha elurikkuse soodustamiseks. Igaüks saab olla looduskaitaja, niites vähem ja kasutades haljastuses kohaliku päritoluga looduslikke liike. Loomulikult tahame oma kodu ümbrust enda käe järgi seada ja katsetada-kasvatada põnevaid kultuurtaimi, aga sinna juurde saab lisada looduses esinevaid õistaimi.

Idee võrtsitada rangelt paigutatud kujundusega taimepeenraid loodusliku lõpsakusega on juba päris vana. See pärineb inglise aednikult William Robinsonilt üle-eelmise sajandi lõpust. Tema nn metsiku aia idee realiseerus inglise väikestes aedades koos Gertrude Yekylliga. Juba oma tolaaegses väljaandes “The Wild Garden” (1870) kirjutab ta, et kohalik floora ei ole alati esteetiliselt selline, nagu soovime seda näha, seepärast on võimalik seda visuaalselt parandada struktuursete ja mõjuvate kultuurtaimede liikide lisamisega, pakkudes samal ajal pikemat hooajalist ilu. Selline taimestuse stiil on kõige enam kasutatav ökoloogiline võte tänapäeva Ameerika ja Euroopa linnahaljastuses.

Istutusala kujundamisel saab aeglase kasvuga mitmeaastastele taimedele kiire tulemuse saamiseks lisada ka üheaastaseid taimi. Igal aastal uuesti külvata moodustavad nad toreda värvilaigu. Loodusest inspireeritud seemnesegusid hakkas 1980. aastatel Hollandis arendama Rob Leopold. 1990. aastate teises pooles alustas Nigel Dunnet Sheffieldi ülikoolis erinevate väljatootatud üheaastaste taimede seemnesegude külvikasetega kohaliku omavalitsuse

Suuremat aiaruumi saab meeolukamaks, lisades niidule kultuurtaimi.

Hea näide elurikkusest – Helle Väärse koduaed Oandul.

jaoks, ja nende projekt kujunes väga edukaks. Neidsamu erksavärviliste inglismaa niidulaade fotosid oleme ilmselt kõik näinud ja imetlenud.

Käivad ammu arutelud pärismaiste ja mittepärismaiste ehk (kultuur-)liikide segamise ja eelistamise üle. Tundub, et ökoloogid eelistavad pigem looduslikku taimestust ning maastikukujundajad kultuurtaimi. Erinevates situatsioonides ongi nendel taimedel omad rollid. Seega jagan ar-

vamust, et mõlemal on meie linna- ja maamaastikes oma koht – elupaikade taastamisel kasutatakse ainult pärismaiseid taimekoosluseid ja eraaedades ning tihedalt külastatavates avalikes parkides kujundatud segu pärismaistest ja kultuurtaimedest esteetilise lisaväärtuse loomiseks.

Kuidas rajada lilleniitu?

Lilleniidu rajamiseks on kaks viisi, kuid mõlema puhul on oluline puhastada pinnas juur-

umbrohu. Seda saab rajada kogu alale ühekorraga või hõredamasse murukamarasse, puhastades u 1 × 1 m laigud, millesse külvata õistaimede seemned ja lasta neil hiljem edasi levida. Tõeliselt isemajandav taimekooslus on lahjal toitainevaesel pinnasel. Ka parasniiskel toitainerikkamal pinnasel on see võimalik ja saab valida sinna sobivaid liike.

Niitudega otseselt seotud elurikkus tähendab looduse rikkust.

Viibides looduses ja märgates kenasid õistaimi, saab hiljem seemnete valmides neid oma peenra täiendamiseks koguda. See on omamoodi meditatiivne tegevus – kupardest ilmuvad nähtavale eri värvi, kuju ja muustriga seemned, millest algab taimede uus eluring.

Ka minu enda aed hakkab seda suunda juba võtma. Kiire elutempo kõrvalt ei jõua istutusalasid “üle hooldada” ja nii tõmban aeg-ajalt sealt välja umbrohud ning liigselt seemneliselt paljunevad isendid. Taimede liikumine istutusala sees on samuti põnev, sest igal aastal on vaatepilt teistsugune. Ja mitte ainult! Seemnete rändamine on päris üllatav, kui leian taimed hoopis teisest aianurgast. Liigagi hästi rändavad mu aias labradori kannike ja ripshelmikas. Sellistel taimedel tuleb muidugi silma peal hoida, et nad aia piiridesse jääksid.

Sama liigi suuremal alal kasutamine ja liikide omavaheline hajutus annabki tulemuseks loodusliku mulje. Vastavalt värvitoonide valikule istutusalaades olen lisanud juba ka looduslikke liike, näiteks harilikku ja laialehist mailast, kabiheina valgeõielist vormi, harilikku sigurit, harilikku kõõmnet jt. Ja nii tekibki looduslikkusega sarnanev ilme, mille kontrastiks leidub ka niidetavat muru. Aga proportsionaalses suurus ja kooskõlas kõige ümbritseva, mitte lausaliselt!

Seega on võimalusi erililmeliste lilleniitude rajamiseks mitmeid, eeskätt on olemas see ümbritsevast alast ja selle suurus – oled tihe- või ha-jaastusala.

Aed ei peagi välja nägema metsik ja hooldamata, lilleniit ei tähenda hooldamatust. Need alad tuleb vaid piiritleda. Kasvatades tolmendajatele ja liblikatele nektaririkkaid taimi nendele aiasaadusi, kui sul on tiik või lilleniit, kompostikast või leidub taraks muudetud oksakuhi, pesakastid lindudele ja mõned putuka-hotellid põõsaste servas – see ongi juba loodud elurikkus, mis muudab aia põnevaks ja nauditavaks nii väikestele kui ka suurtele.

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

ÜLDPLANEERINGUT MUUTVATE DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMISED JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ALGATAMATA JÄTMISED

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 24 algatati detailplaneeringu koostamine Ilmandu külas Briisi tee 10 (katastritunnus 19801:001:1453) **maauksusel ja lähialal ning otsusega nr 25 jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.**

Planeeritav ala, suurusega u 0,20 ha, paikneb Ilmandu külas Sõrve tee ja Tuule tee ristumiskohast linnulennult u 350 m kaugusel loode suunas, Briisi tee ääres, piirnedes Briisi tee 8 (katastritunnus 19801:001:1454), Briisi tee 12 (katastritunnus 19801:001:1452) elamumaadega ja Briisi tee (katastritunnus 19801:001:1468) transpordimaaga ning Kukerpuu (katastritunnus 19801:001:2248) maatulundusmaaga.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja võimalused määrata Briisi tee 10 maauksusele ehitusõigus kaksikelamu tarbeks, võimaldamaks seadustada õigusliku aluseta püstitatud ja kasutusel olevat kaksikelamut.

Detailplaneeringuga tehakse ettepanek üld- ja teemaplaneeringu muudatus seisneb üldplaneeringuga määratud krundi minimaal-suuruse vähendamise osas.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ei ole vajalik. Detailplaneeringu algatamisel ei ole teiste uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmned detailplaneeringu menetluse käigus.

Vastuvõetud otsustega on võimalik tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses aadressil Kaart.harku.ee/DP/191021_315/avalik.

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 26 algatati detailplaneeringu koostamine Harkujärve külas J. Venteri tee 3 (katastritunnus 19814:001:0022) **maauksusel ja lähialal ning otsusega nr 27 jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.**

Planeeritav ala, suurusega u 0,22 ha, paikneb Harkujärve külas Kiriku tee, Jaan Venteri tee ja Järvekalda tee vahelisel alal. Planeeringuala piirneb J. Venteri tee 5 (katastritunnus 19814:001:0175) elamu- ja ärimaaga, Jaani (katastritunnus 19814:001:0602) üldkasutatava maaga ning Järvekalda tee 33 (katastritunnus 19814:001:0588) tootmis-, maatulundus- ja ärimaaga.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on varasemalt J. Venteri tee 3 maauksusele kehtestatud Harkujärve külas Seeme maauksuse detailplaneeringu ümberplaneerimine sooviga muuta detailplaneeringuga kavandatud hoonestus-ala, täpsustada ehitusõigust ning vähendada Harku oja ehituskeelvööndit. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärgiks juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamine.

Detailplaneeringuga tehakse ettepanek üldplaneeringu muutmiseks. Üldplaneeringu muudatus seisneb Harku oja kalda ehituskeelvööndi vähendamises.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ei ole vajalik. Detailplaneeringu algatamisel ei ole teiste uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmned detailplaneeringu menetluse käigus.

Vastuvõetud otsustega on võimalik tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses aadressil Kaart.harku.ee/DP/180202_229/avalik.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMINE

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 23 algatati detailplaneeringu koostamine Ilmandu külas Runtsi tee 26 (katastritunnus 19801:001:1488) **maauksuse osal ja lähialal.**

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja võimalused maauksuse osa jagamiseks kolmeks elamumaa sihtotstarbega krundiks ja määrata moodustatavatele elamumaa kruntidele ehitusõigus üksikelamu ning neid teenindavate abihoonete püstitamiseks. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärgiks juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamine.

Planeeritav ala, suurusega u 1,72 ha, paikneb Ilmandu külas Runtsi tee lõpus, Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee ja Runtsi tee ristmikust u 500 m kaugusel. Planeeritav ala piirneb Runtsi tee 24 (katastritunnus 19801:001:3942) ja Runtsi tee 24a (katastritunnus 19801:001:4103) sihtotstarbета maadega, Runtsi tee (katastritunnus 19801:001:1829) transpordimaaga, Runtsimetsa (katastritunnus 19801:001:1064), Mäe-Kupja (katastritunnus 19801:001:1382) ja Metsatänavaotsa (katastritunnus 19801:001:1547) maatulundusmaadega ning Runtsi tee 26 (katastritunnus 19801:001:1488) maatulundus-maa osaga. Juurdepääs maauksusele on Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maanteelt mööda Runtsi teed.

Detailplaneeringu algatamisel ei ole uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmned detailplaneeringu menetluse käigus.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku valla üld- ja teemaplaneeringu lahenduse ning tingimustega.

Detailplaneeringu materjalide ja otsusega saab tutvuda *Harku vallamajas vallavalitsuse lahtiolekuaegadel, veebilehel www.harku.ee ja detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee.*

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMISED JA ESKIIS-LAHENDUSTE TUTVUSTAMISED

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 21 algatati detailplaneeringu koostamine Väina külas Otsatalu tee 8 (katastritunnus 19801:011:0701), **Otsatalu tee 10** (katastritunnus 19801:011:0702), **Otsatalu tee 12** (katastritunnus 19801:011:0703), **Otsatalu tee 16** (katastritunnus 19801:011:0705), **Otsatalu tee 18** (katastritunnus 19801:011:0707), **Otsatalu tee 20** (katastritunnus 19801:011:0708) ja **Otsatalu tee 12** (katastritunnus 19801:011:0713) **maauksustel ning lähialal.**

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on varasemalt kehtestatud Väina külas Otsa maauksuse detailplaneeringu ümberplaneerimine Otsatalu tee 8, Otsatalu tee 10, Otsatalu tee 12, Otsatalu tee 16, Otsatalu tee 18 ja Otsatalu tee 20 maauksuste osas sooviga täpsustada hoonestusala ja ehitusõigust ning jagada Otsatalu tee 18 maauksus kaheks elamumaa krundiks, kavandades varasemalt kehtestatud detailplaneeringule lisaks üks täiendav elamuühik. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärgiks juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamine.

Planeeritav ala, suurusega u 4,5 ha, paikneb Väina külas Petsaku tee ja Otsatalu tee vahelisel alal u 400 m kaugusel Kiia-Väina-Viti maantee, Petsaku tee ja Otsatalu tee ristumiskohast mööda Otsatalu teed, piirnedes Otsatalu tee 6a (katastritunnus 19801:011:0958), Petsaku tee 10 (katastritunnus 19801:011:0956), Petsaku tee 12 (katastritunnus 19801:011:0957), Otsatalu tee 16a (katastritunnus 19801:011:0959) ja Petsaku põik 3 (katastritunnus 19801:011:0961), Otsatalu tee 22 (katastritunnus 19801:011:0709), Otsatalu tee 6 (katastritunnus 19801:011:0951) elamumaadega ning Keila metskond 19 (katastritunnus 19801:011:0105), Otsatalu tee 9 (katastritunnus 19801:011:0067), Keila metskond 22 (katastritunnus 19801:011:0947) maatulundusmaadega. Planeeritava ala keskel paikneb planeeritavast alast välja jääv Otsatalu tee 14 (katastritunnus 19801:011:0705) elamumaa. Juurdepääs maauksustele on Kiia-Väina-Viti maanteelt mööda Otsatalu teed.

Detailplaneeringu algatamisel ei ole uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmned detailplaneeringu menetluse käigus.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku valla üld- ja teemaplaneeringu lahenduse ning tingimustega.

Detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine ja avalik arutelu toimub 11.06.2020 kell 17.00 Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik).

Algatamise otsuse ja detailplaneeringu eskiislahendusega saab eelnevalt tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee või otselingil Kaart.harku.ee/DP/191106_320/avalik ja Harku vallavalitsuses kohapeal.

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 22 algatati detailplaneeringu koostamine Laabi külas Tammi tee 2 (katastritunnus 19801:001:3057) **ja Tammi tee 4** (katastritunnus 19801:001:3058) **maauksustel ning lähialal.**

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja võimalused Tammi tee 2 ja Tammi tee 4 maauksuste sihtotstarbe muutmiseks ning ehitusõiguse määramiseks äri- ja tootmishoonete püstitamiseks. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärgiks juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamine.

Planeeritav ala, suurusega u 3,77 ha, paikneb Laabi külas Tallinna-Paldiski maantee ja Tammi tee ristmikult, piirnedes Johannese (katastritunnus 19814:001:0307) sihtotstarbета maaga ja Paldiski mnt 164 (katastritunnus 19814:001:0551) maatulundusmaaga, Paldiski maantee T13 (katastritunnus 78401:101:1203), 8 Tallinna-Paldiski tee (katastritunnus 72701:001:0521) ja Tammi tee (katastritunnus 19814:001:0581) transpordimaadega ning Tammi tee 6 (katastritunnus 19814:001:0552) maatulundusmaaga. Juurdepääs planeeritavale alale on Tallinna-Paldiski maanteelt mööda Tammi teed.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ei ole vajalik. Detailplaneeringu algatamisel ei ole uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmned detailplaneeringu menetluse käigus.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku valla üld- ja teemaplaneeringu lahenduse ning tingimustega.

Detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine ja avalik arutelu toimub 11.06.2020 kell 16.00 Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik).

Algatamise otsuse ja detailplaneeringu eskiislahendusega saab eelnevalt tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee või otselingil Kaart.harku.ee/DP/2019_279/avalik ja Harku vallavalitsuses kohapeal.

DETAILPLANEERINGUTE VASTUVÕTMISED JA AVALIKUD VÄLJAPANEKUD

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 28 võeti vastu Tabasalu alevikus Mesika tn 2 (katastritunnus 19801:002:1549) **ja Mesika tn 4** (katastritunnus 19801:002:1063) **maauksuste ning lähiala detailplaneering** vastavalt Casa Planeeringud OÜ (rg-kood 11647744) tööle nr 26/18.

Planeeritav ala, suurusega u 2306 m², paikneb Tabasalu alevikus Harku-Rannamõisa tee ja Kuusiku tänava vahelisel alal, umbes 140 m kaugusel Harku-Rannamõisa tee ja Kuusiku tänava ristmikust põhja suunas. Planeeritav ala piirneb Mesika tänava (katastritunnus 19801:002:1553) transpordimaaga ja Kuusiku tn 5 (katastritunnus 19801:002:2551), Kuusiku tn 3 (katastritunnus 19801:002:1062), Kuusiku tn 1 (katastritunnus 19801:002:2470) elamumaadega ning 11191 Harku-Rannamõisa tee (katastritunnus 19801:002:0299) transpordimaaga. Juurdepääs maauksustele on tagatud Harku-Rannamõisa teelt mööda Mesika tänavat.

Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva sotsiaal-maa sihtotstarbega Mesika tn 2 katastriüksuse jagamine üheks üldmaaj ja transpordimaa segasihtotstarbega krundiks suurusega 511 m² ning üheks ajutiseks elamumaa sihtotstarbega krundiks suurusega 575 m². Detailplaneeringuga moodustatav segasihtotstarbega üldmaaj ja transpordimaa krunt moodustatakse olemasoleva kergliiklustee tarbeks Harku-Rannamõisa tee äärde ning antakse üle kohalikele omavalitsusele. Detailplaneeringuga moodustatav ajutine elamumaa sihtotstarbega krunt liidetakse Mesika tn 4 maauksusega. Liitmise tulemusel moodustatakse Mesika tn 2 ja Mesika tn 4 maauksustest 1795 m² suurune elamumaa sihtotstarbega krunt, millele määratakse ehitusõigus ühe üksikelamu ja kuni kahe abihoonete püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga 360 m². Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 8,5 m ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 5 m ja üks maapealne korrus. Lubatud on viil-, kelp- või kaldkatuse, kaldega 15–30 kraadi. Planeeritava ala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni baasil.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku valla üld- ja teemaplaneeringu lahenduse ning tingimustega. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **11.–26.06.2020 k.a.**

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) lahtiolekuaegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee ja otselingil Kaart.harku.ee/DP/180730_249/avalik.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald 11.–26.06.2020 k.a.

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 29 võeti vastu Muraste külas Karu tn 2 (katastritunnus 19801:001:0579)

maauksuse ja lähiala detailplaneering vastavalt MiHo OÜ (rg-kood 11344754) tööle nr 23-19.

Planeeritav ala, suurusega u 0,30 ha, paikneb Muraste külas 11390 Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee, Kaare tee, Palkoja tee, Kangruvälja tänava ja Karu tänava vahelisel alal, umbes 400 m kaugusel 11390 Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee, Kolmiku tänava ja Kaare tee ristumiskohast, piirnedes Nirgi tänav L1 (katastritunnus 19801:001:0578) ja Karu tänava (katastritunnus 19801:001:1973) transpordimaadega, Karu tn 2b (katastritunnus 19801:001:1947) ärimaaga, Karu tn 4 (katastritunnus 19801:001:0581), Hirve tn 3 (katastritunnus 19801:001:0566) ja Hirve tn 1 (katastritunnus 19801:001:0565) elamumaadega. Juurdepääs planeeritavale alale on 11390 Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maanteelt Kaare tee, Palkoja tee, Tuhkru tänava ja Karu tänava kaudu.

Detailplaneeringuga määratakse maauksustele ehitusõigus ühe üksikelamu ja kuni kahe abihoonete püstitamiseks ehitisealuse pinnaga kuni 440 m². Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 5 m ja üks maapealne korrus. Elamu lubatud katusekalle on määratud vahemikus 20–45 kraadi ja abihoonel 10–45 kraadi. Planeeritava ala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni baasil.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku valla üld- ja teemaplaneeringu lahenduse ning tingimustega.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **11.–26.06.2020 k.a.**

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) lahtiolekuaegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee ja otselingil Kaart.harku.ee/DP/190408_287/avalik.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald 11.–26.06.2020 k.a.

ÜLDPLANEERINGUT MUUTVATE DETAILPLANEERINGUTE KEHTESTAMISED

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 30 kehtestati Viti külas Aiba tee 12 (katastritunnus 19801:001:0192) **maauksuse ja lähiala detailplaneering** vastavalt OÜ Hirundo (rg-kood 11220970) tööle nr HDP-03/2017.

Detailplaneeringuga muudetakse maauksuse sihtotstarvet tootmismaast elamu- ja ärimaaks ning määratakse ehitusõigus üksikelamu ja autoremondi töökoja ning neid teenindavate abihoonete püstitamiseks. Detailplaneeringuga määratakse maauksusele 85% ulatuses elamumaa ja 15% ulatuses ärimaaj sihtotstarve ning antakse ehitusõigus ühe elamu ja kuni viie abihoonete püstitamiseks ehitisealuse pinnaga kuni 1400 m² (olemasolevate hoonete ehitisealune pind kokku on 1172 m²). Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks maapealset korrust. Uute püstitatavate abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 4,5 m ja üks maapealne korrus. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 5–45 kraadi. Olemasoleva silotorni kõrgus on maapinnast kuni 12 m ja ehitisregistri andmetel on ehitisel üks maapealne korrus.

Planeeritava ala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni baasil.

Detailplaneering on detailplaneeringut muutev. Üldplaneeringu muutmine seisneb maakasutuse juhtotstarbe ulatuslikus muutmises.

Harku vallavolikogu 30.04.2020 otsusega nr 31 kehtestati Tiskre külas Tammiuigu tee 10 (katastritunnus 19801:002:0044) **maauksuse põhjapoolse osa ja selle lähiala detailplaneering** vastavalt AKA Natura OÜ (rg-kood 11496895) tööle nr 34-2016.

Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva maatulundusmaaj sihtotstarbega Tammiuigu tee 10 katastriüksuse jagamine üheks elamumaa sihtotstarbega krundiks suurusega 2442 m², üheks transpordimaa sihtotstarbega krundiks suurusega 404 m² ning üheks maatulundusmaaj sihtotstarbega krundiks suurusega 51 068 m². Transpordimaa moodustatakse perspektiivse kergliiklustee rajamise ja Harku oja kalasrajale juurdepääsu võimaldamiseks. Detailplaneeringuga on määratud elamumaa krundile ehitusõigus ühe üksikelamu ja kuni kolme abihoonete püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 500 m². Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 5 m ja üks maapealne korrus. Hooneate katuse-tüübiks on lubatud kavandada viilkatus, lubatud katusekalle on määratud vahemikus 35–45 kraadi. Juurdepääs planeeritavale alale on lahendatud olemasolevat Tammiuigu teelt ja jagamise tulemusel alles jäävale maatulundusmaale on planeeritud servituudil vajadusega ala.

Planeeringuala veevarustus on kavandatud lahendada rajatava puurkaevu baasil ja reovee kanaliseerimine on planeeritud kogumishahutiga.

Detailplaneering on üldplaneeringut muutev. Üldplaneeringu muutmine seisneb Harku oja ehituskeelvööndi vähendamises 50 meetrilt 25 meetrile.

Vastuvõetud korralduste ja kehtiva planeeringuga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGUTE KEHTESTAMISED

Harku vallavalitsuse 12.05.2020 korraldusega nr 251 kehtestati Tiskre külas Apametsa I kvartali Kuusiku (katastritunnus 19801:002:6750) **ja Nõmme tee 74** (katastritunnus 19801:002:0962) **maauksuste ning lähiala detailplaneering** vastavalt Linnaruumi OÜ (rg-kood 11638094) tööle nr 04/09.

Detailplaneeringuga kavandatakse neli ärimaaj sihtotstarbega krunti, suurustega 6878 m², 134 669 m², 14 716 m² ja 18 078 m² ning määratakse ehitusõigus kaubandus-teeninduse ja vaba aja veetmise keskuse rajamiseks. Neljale ärimaa krundile määratakse ehitusõigus kahe põhihoone ja kahe abihoonete püstitamiseks, vastavalt detailplaneeringu põhijooni-sele ehitisealuse pinnaga kokku 2200–5500 m². Detailplaneeringuga on määratud ärimaa kruntidele ühine hoonestusala, mis võimaldab vajadusel krunte liita. Hooneate suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 14 m ja kuni neli maapealset korrust. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–15 kraadi. Lisaks moodustatakse detailplanee-

ringuga üks tootmismaaj sihtotstarbega krunt suurusega 63 m² alajaama tarvis ning neli transpordimaa sihtotstarbega krunti, suurustega 2649 m² olemasoleva Liiva tee tarvis, 3152 m² olemasoleva Nõmme tee tarvis, 4652 m² olemasoleva kergliiklustee tarvis ning 3992 m² olemasoleva Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maantee laienduse tarvis. Transpordimaa sihtotstarbega krundid suurustega 2649 m², 3152 m², 4652 m² võõrandatakse tasuta kohalikele omavalitsusele ning krunt suurusega 3992 m² antakse riigi omandisse.

Juurdepääs planeeritavale alale on lahendatud Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maanteelt mööda Liiva teed.

Planeeritava ala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud tsentraalselt ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni baasil.

Harku vallavalitsuse 12.05.2020 korraldusega nr 252 kehtestati Laabi külas Teearu (katastritunnus 19814:001:0540) **maauksuse ja lähiala detailplaneering** vastavalt Urban Management OÜ (rg-kood 11114853) tööle nr 06-17.

Detailplaneeringuga moodustatakse 11 854 m² suurune 95% äri- ja 5% tootmismaaj sihtotstarbega krunt, millele määratakse ehitusõigus kuni kahe kahekorrelise abihoonete ja ühe ühekorrelise alajaama püstitamiseks, maapealse ehitisealuse pinnaga kokku kuni 7000 m². Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 11 m ja kuni kaks maapealset korrust. Lisaks on krundi kavandatud hoonestusalasse lubatud ehitada kuni kaks alla 20 m² suuruse ehitisealuse pinnaga ehitist (nt varjualune). Kuni 20 m² ehitisealuse pinnaga ehitiste arv ja ehitisealune pind ei kajastu detailplaneeringuga kavandatud hoonete arvus ega ehitisealuses pinnas. Detailplaneeringuga moodustatakse kaks transpordimaa sihtotstarbega krunti, suurustega 1796 m² ja 3487 m². Krunt suurusega 1796 m² moodustatakse riigi reservmaast Paemurru tee 5a maauksusest ja Teearu maauksusest, tagamaks juurdepääsu moodustatavale äri- ja tootmismaaj sihtotstarbega krundile ning Paemurru tee 5b maauksusele. Krunt suurusega 3487 m² moodustatakse reformimata riigimaast olemasoleva Paemurru tee tarvis, mille kaudu on lahendatud juurdepääs planeeritavale alale. Lisaks moodustatakse detailplaneeringuga 24 993 m² suurune ehitusõigusega maatulundusmaaj sihtotstarbega krunt. Juurdepääs planeeritavale alale on lahendatud Paldiski maanteelt (Tallinna linna tee, katastritunnus 78406:604:0710) mööda Paemurru teed.

Planeeritavate kruntide veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud vastavalt ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni arengukavale tsentraalselt teadssidega.

Vastuvõetud korralduste ja kehtiva planeeringuga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMISE TAOTLUSED

Harku vallavalitsusele on esitatud taotlused:

- Ilmandu külas Tuule tee 24 maauksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Rannamõisa külas Krati tee 24 ja Krati tee 24a maauksuste ning lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Tutermaa külas Aavokati maauksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Harkujärve külas Paju tee 4 maauksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUSED

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks **Tiskre külas Oja tee 14 kahe korteriga elamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks ja hoone katusekalde muutmiseks.**

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmise üle ilma avalikku istungit läbi viimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame **28.05.–07.06.2020 k.a.**

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Harku vallavalitsuses ja veebilehel www.harku.ee/et/eelnou-avalikustamine; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses Kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **28.05.–07.06.2020 k.a.**

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks **Ilmandu külas Kadaka tee 8 abihoonete püstitamiseks hoonestusala suurendamiseks.**

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avalikku istungit läbi viimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame **28.05.–07.06.2020 k.a.**

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Harku vallavalitsuses ja veebilehel www.harku.ee/et/eelnou-avalikustamine; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses Kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **28.05.–07.06.2020 k.a.**

Harku vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks **Tabasalu alevikus Ranna tee 6 kinnistule kasutotstarbe täpsustamiseks.**

Harku vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmise üle ilma avalikku istungit läbi viimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame **28.05.–07.06.2020 k.a.**

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Harku vallavalitsuses ja veebilehel www.harku.ee/et/eelnou-avalikustamine; alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda Harku valla kaardirakenduses Kaart.harku.ee ja www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **28.05.–07.06.2020 k.a.**

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

SOOVITAME ANNAKATELE
TUBA PÄRITUSE!

Kutsume lapsi

PURJETAMISE

algkursustele!

Ootame kõiki Harku valla poisse ja tüdrukuid vanuses 7-12 aastat registreerima purjetamise algkursustele meie kodulehel www.tmyc.ee hiljemalt 20.06.2020.

Soovitav on, et lapsel oleks ujumisoskus, kuid see pole määrav.

Registreerimiseks palun saata lapse nimi, vanus ja aine varustamine ning kontaktandmed (meiliaadress ja telefon). Teavitame kõiki registreerunud meie e-meesest kokkusaamisest, kus koos treeneriga saame läbi arutada kõik treeningutega seotud küsimused.

MAJAKAARVU: 120V-EE

MAJAKAARVU: 120V-EE

AKNAKATE

www.aknakate.ee

Sinu müügiesindaja Harku vallas

Joanna Esula

+372 566 33 807
joanna@aknakate.ee

Rulood

Tekstiilkardinad

Turvakardinad

Terrassimarkiisid

Harku Haljastus

pakub erinevaid haljastusteenuseid alates mururajamisest kuni piirde-aedade ehitamiseni.

www.harkuhaljastus.ee
e-post: info@harkuhaljastus.ee
tel 510 5762

Harku Haljastus

Pakrيرهisid

Korraldame regulaarseid reise

Paldiski Lõunasadamast

Väike-Pakri saarele

Lilby sadamasse!

info@pakrيرهisid.ee või telefonil 51 991 718

Maikuu reisid: laupäev, pühapäev 10:00 ja tagasi 17:00
Juuni - august: reede, laupäev, pühapäev 10:00 ja tagasi 17:00
Septembris: laupäev, pühapäev 10:00 ja tagasi 17:00

Broneeri koht telefoni või interneti teel!

Usalda oma kodu MÜÜK, OST ja ÜÜRIMINE MINU HOOLDE!

KRISTA KARIK
+372 520 3330
krista@skanton.ee

SK SKANTON
KINNISVARA

Lasteabi.ee

116 111

OSTAN

otse omanikult liitumistega krundi/ elamumaa Liikva, Muraste, Sõrve külas.

Tel 556 08547.

Muraste kool

ootab oma meeskonda

INGLISE KEELE ÕPETAJAT

(osaline koormus)

Tööülesanded:

- õpilaste arengu toetamine, lähtudes nende tasemest ning arvestades õppekavades seatud eesmärkidega;
- õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine;
- õpikeskkonna kujundamine;
- süsteemselt õppimist toetava tagasiside rakendamine;
- oma töö analüüsimine;
- hooliva ja innustava suhtluskeskkonna loomine.

Nõudmised kandidaadile:

- soov pühendada oma aega ja oskusi lastele;
- valmisolek panustada enda ja kooli arengusse;
- usaldusväärsus ja algatusvõime;
- loomingulisus ning huvi maailma vastu;
- õpetaja kvalifikatsioonitingimustele vastavus.

Omalt poolt pakume:

- võimalust osaleda ja panustada silmapaistva kooli loomisse;
- väikest ja toredat kooliperet;
- hubast ja nüüdisaegset töökeskkonda;
- isikliku arengu võimalusi;
- väljakutseterohtke tööd.

Lisainformatsioon: Õpetaja alustab tööd 12. augustil 2020. Kandideerimiseks palume esitada sooviavalduse ja elulookirjelduse hiljemalt **29. maiks** e-posti aadressil piit.joe@murastekool.edu.ee.

TEATED:

TEENUS

- Ettevõtte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemamahulisi töid. Tel 5660 7554, e-post janek@janellidain.ee.
- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Vanametalli kokkust, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055.
- Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Kändude freesimine ja okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ohtlike puude/okste lange-tamine ning viljapuude lõikamine. Muruniitmine. Tel 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee.
- Liugused, riidekapid, garde-roobid. Abi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee, FB Nagusul OÜ.
- Kogenud puuhooldajad teevad ohtlike puude raiet ja puude hool-duslõikust. Hindame puude tervislikku seisundit. Soodsad hinnad. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- Hea majaomanik Harku vallas! Korraldame vastavalt projektile eramute ÜVK-liitumisi, teeme geo-deetilisi mõõtmisi ja kaevetöid mi-niekskavaatoriga. Tel 5850 4300.
- Teen sanitaartehtilisi ja pise-maid remonttöid. Tel 503 8313, e-post juhan.haavasalu@gmail.com.
- Arboristi teenused. Kutsetun-nistusega arborist pakub ohtlike puude raiet, puude hoolduslõikust, hekkide hooldust, kändude free-simist. Raiateenused, võsatöid. Puude istutus. Raiejäätmete hakki-mine. Transport. www.puukirurg.ee, info@puukirurg.ee, tel 505 7786.
- Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476, e-post: mehitus@gmail.com.

- Vannitubade ja korterite remont ning viimistlus. Küsige pakkumist. Tel 525 7443, e-post info@remontjaviimistlus.ee, koduleht www.remontjaviimistlus.ee.

- Aednikule ökokompostmuld, sõnnik, muld, liiv, kruus, freesasfalt, graniitkillustik, killustik. Kalluriga kuni 3,5 t. Tel 5604 4803.
- Killustik, liiv, kruus, sõelutud põllumuld, kompostmuld, ködu-sõnnik, freesasfalt. Planeerimine. väikeveod.ee. Tel 501 5992.
- Killustik, liiv, muld, freesasfalt veoga. Tel 507 9362.
- Teostame kaevetöid minieks-kavaatoriga. Tel 5639 3588, www.väikeekskavaator.ee.

- Kas sinu fassaad, terrass või aed vajavad uuendust? Kui jah, siis küsi pakkumist! DH Service OÜ, e-post dhserviceou@gmail.com, tel 5696 3580.
- Laagerdunud hobusesõnnik sae-puruga. Hind 2,5 eurot 30 l kott. Harku vallas transport tasuta. Tel 5811 7351.
- Kandiline puitbrikett 130 eurot/ 1000 kg, ümmargune puitbrikett au-guga 150 eurot / 1000 kg, *premium*-pellet 6 mm ja 8 mm 190 eurot / 960 kg. Transpordivõimalus. Tel 504 0304.
- Hea juuksur, pakume Sulle töökohta Keilas. Tel 5330 4994.
- Pakun muruniitumise ja trimmer-damise teenust kodus aedades, ühis-tute ja äriühingute ümbruses. Helista ja küsi lisa 5399 3595.
- Müüa helesinised Asko nahk-diivanid 3+2 ja pesumasin Zanussi. Huvi korral helistada 5553 5040.
- Kutsetunnistusega korstna-pühkija. Töötan puhtalt ja väljas-tan tehtud tööde kohta ametliku akti. Tel 5689 0125, e-post: kuldnop@gmail.com.
- Hauaplatside korramine ja hooldus kalmistutel üle Eesti. Tel 5592 3491, muhkel@muhkel.ee.
- Heki lõikamine, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine, saetööd aias. Tel 5554 7291.
- Paigaldame tänavakive, ääre-kive ja teostame haljastust Tallinn/ Harjumaal. Info tel 5660 7775, 5661 5766, marko@ecolimit.ee.
- Katuste kõrgsurvepesu ja värvi-mine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.
- Liiv, muld, killustik, freesasfalt + transport. Tel 5395 3788.
- Korstnapühkija teenused, tel 5877 1665, www.puhaskolle.ee.
- Pottsepatöid. Uute küttekahade ehitus ja vanade remont. Töötan kuni 30 km Tallinna piirist. 12-aas-tane töökogemus ja kutsetunnistus. Tel 5690 3327.
- Paar (meedik ja maastikuarhi-tekt) soovib üürida merelähedast suvilat 3-4 nädalaks (juuli/august) Tel 5690 7487.

OST

- OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, e-post info@est-land.ee.

- Autode ost. Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto, maasturi või kaubiku, võib vajada remonti. Kiire tehing. E-post skampus@online.ee, tel 5365 4085.

- Ostan seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seis-vaid. Kohapeal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seise-vauto@gmail.com või 5618 8671.

SURNUAIAPÜHAD

Korvi kalmistul 7. juunil kell 13.00
Rannamõisa kalmistul 21. juunil kell 11.00

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

4. juuni alates 10.00
TABASALU EAKATE PÄEVAKESKUSES
Vanaduspensionäridele kompenseerib
Harku vald 50% kontrolli hinnast.
ETTEREGISTREERIMINE
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillioetjale TASUTA!

REKLAAM

www.aiad-varavad.ee

Aiad - VÄRAVAD

- Aiachitus (puit, pancel- ja võrkaiaid)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Väravaautomaatika (müüik / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee tel: 59 18 00 20

Alanud on registreerimine Tabasalu Ühisgümnaasiumis ja Muraste Koolis toimuvasse

EELKOOLI

2020/2021 õppeaastaks

Kellele? 6-7 aastased lapsed, kes alustavad kooliteed 2021. a.

Millal? Septembrist maini, üks kord nädalas.

Miks just meie eelkool?

- Harku valla Huvikoolil on 6-aastane kogemus eelkooli korraldamisest koostöös Harku valla koolidega.
- Ainekava „Tere, kool!“ on kinnitatud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt ning õppetaset saab taotleda tulumaksu tagastust.
- Juhendajateks on kogemustega algklasside õpetajad.

Kui palju maksab? 48 eurot kuus.

Vali kool ja sobivaima toimumisajaga grupp:

Tabasalu Ühisgümnaasiumis	
TEISIPÄEVITI kell 15.00-18.00	I grupp
KOLMAPÄEVITI kell 15.00-18.00	II grupp

Muraste Koolis

TEISIPÄEVITI kell 15.30-18.30

Registreerimine gruppidesse toimub Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutuse kodulehelt www.huviringid.ee, täites ära vastava soovivaalduse registreerumise lingi alt.

Rohkem infot info@huviringid.ee või www.huviringid.ee

Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus
(Reg nr 90011042, Kooli 1, Tabasalu, Harku valla; e-post: huvitegevus@harku.ee, telefon 509 9085)

WWW.PUISTEMEES.EE

KOOLITUD JA VOLITATUD

ISOVER
SAINT-GOBAIN

PUISTEVILLA PAIGALDUS
5016689

Vihmaveesüsteemide ja katuseturvatoodete paigaldus

Info@vihmaveerennid.ee
Tel: 52 7 1059

VIHMAVEERENNID OÜ
Liitevabad rennid kuni 30m

Tabasalu Koolituskeskus

ootab **6-7a. lapsi** koolivalmidust toetavasse **eelkooli**

Registreerumine kuni 30. juunini 2020
Lisainfo: telefonil **5666 6154** või
e-mailil: tabasalukoolitus@gmail.com

www.tabasalukoolituskeskus.ee

HOLLANDI JALGPALLILAAGER

5.-7.juuli 2020, TABASALU ARENA
WWW.JALGPALLILAAGER.EE

Kasuta aega targalt

kindlusta perele turvatunne kodu kasutusloaga

projektiburoo.ee

PROJEKTI BÜROO

On sobiv aeg dokumentide korrastamiseks

Võta meie spetsialistidega ühendust, ajame teie kodu andmed seadusega kooskõlla.

Seikluslik suvi Pärnumaal
Päriseljal
25.06.2020-01.07.2020

Spordi- ja ujumise lastelaager
Kloogarannas
05.07.2020-10.07.2020

Lastelaager Kloogarannas
"Terves kehas terve vaim"
(soodustusikuga)
12.07.2020-17.07.2020

Ujumise-, vabaaja- ja puhkelaager Kloogarannas
09.08.2020-14.08.2020

Vabaaja- ja puhkelaager Päriseljal
02.08.2020-08.08.2020

TaimAUT
LASTELAAGRID

INFO JA REGISTREERUMINE:
5204057
info@taimaut.ee
WWW.TAIMAUT.EE

TULE JA VEEDE OMA MALEVASUVI MEIEGA!

HARKU NOORTEMALEV

10.08-23.08.2020

OOTAME KANDIDEERIMA NOORI VANUSES 13-19

Registreeri ennast kohe, sest kohtade arv on piiratud!

REGISTREERIMINE AVATUD ALATES 18.05

Registreerimine www.noortekeskused.ee Lisainfo teisi@noortekeskused.ee

Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus HARKU VALD entk